

A 1734/välfärd**Behandlas i** Utskottet för välfärd i Norden

Utskottet för välfärd i Nordens betänkande över

**Medlemsförslag
om obligatorisk medling för vårdnadshavare vid separation****Förslag**

Utskottet för välfärd i Norden föreslår att

Nordiska rådet rekommenderar de nordiska regeringarna

att införa obligatorisk medling i de nordiska länderna för vårdnadshavare vid separation när de har minderåriga barn

att genomföra seminarium, alternativt konferens, om obligatorisk medling för vårdnadshavare vid separation så att de nordiska länderna ska kunna lära av varandra

Bakgrund

Den socialdemokratiska gruppens förslag om obligatorisk medling för vårdnadshavare vid separation presenterades i plenum vid Nordiska rådets session i Helsingfors 31 oktober 2017.

Förslaget handlar om att det kan skapas konflikter mellan föräldrar i samband med separation som leder till att barns hälsa påverkas negativt. För att se barnen och minska spänningarna inom familjen har Norge in-fört obligatorisk medling vid separation för vårdnadshavare med barn under 16 år. Erfarenheterna är goda från Norge och från försöksverksamhet i Sverige.

Medlemsförslaget utgår från barnets bästa och menar att obligatorisk medling vid separation när det finns minderåriga barn kan vara ett sätt att hjälpa föräldrarna att bestämma hur den gemensamma vårdnaden ska se ut innan situationen har blivit infekterad eller för att minska eller lösa konflikter

Den självskattade psykiska ohälsan bland ungdomar i Norden ökar, framför allt i Sverige, Finland och Norge. Detta enligt rapporten "Unga in i Norden". Studien svarar även på frågan - Varför tror du att du mår dåligt? Ensamhet, en vardag utan vänner, otrygga hemförhållanden och bristande förtroende för vuxenvärlden är svaren. Många unga upplever också stress, prestationsångest och en känsla av att inte passa in. De unga som lämnar skolan i förtid har ofta drabbats av mobbning och kränkande behandling.



Orsakerna till psykisk ohälsa är flera – men det är viktigt att hitta olika metoder för att minska den. Att ha goda hemförhållanden är en viktig grund för att må bra och känna sig trygg. Det är viktigt att unga känner förtroende för vuxenvärlden och kan slå larm om de mår dåligt. Annars ökar risken för till exempel ett självska debeteende.

Obligatorisk medling innebär att föräldrarna har ett strukturerat samtal under ledning av en utbildad person på området som går ut på att hitta lösningar som blir bäst för barnet. Syftet är att vårdnadshavarna ska få till stånd en samarbetsöverenskommelse om den gemensamma vårdnaden. Obligatorisk medling vid separation kan lägga grunden för att minska både antalet och graden av allvaret i konflikten mellan vårdnadshavare. Det leder i sin tur till att barnet och den övriga familjen mår bättre.

Konflikter mellan vårdnadshavare innebär också ofta ökade kostnader för samhället och ianspråktagande av socialtjänstens resurser.

Det är viktigt att förebygga konflikter och situationer som kan påverka unga människors psykiska hälsa. Obligatorisk medling vid separation när det finns minderåriga barn kan vara ett sätt att hjälpa föräldrarna att bestämma hur den gemensamma vårdnaden ska se ut innan situationen har blivit infekterad eller minska/lösa konflikten.

Förslagets relevans i förhållande till de globala hållbarhetsmålen i Agenda 2030
Förslaget relaterar till globala hållbarhetsmål 3 om hälsa och välbefinnande: *Säkerställa att alla kan leva ett hälsosamt liv och verka för alla människors välbefinnande i alla åldrar.* Mer specifikt främjar det psykisk hälsa hos de berörda barnen och därmed delmål 3.4 *Till 2030 genom förebyggande insatser och behandling minska det antal människor som dör i förtid av icke smittsamma sjukdomar med en tredjedel samt främja psykisk hälsa och välbefinnande.*



Utskottets synpunkter

Vid debatten i plenum var medlemmarna eniga om att hålla barnperspektivet i fokus. Det konstaterades att det kan vara bra att lära och inspireras av varandra inom Norden kring detta.

Vidare diskuterades bland annat barnens rätt till båda föräldrar bland annat genom att eftersträva gemensam vårdnad om inte extraordinära omständigheter råder. Det noterades att det inte är alltid är bäst att dela ansvaret mellan två föräldrar, men så länge barnens bästa sätts i fokus kan det bli en konstruktiv lösning.

Stockholm, den 24 januari 2018

Anna-Maja Henriksson (sv)

Bente Stein Mathisen (H)

Helge André Njåstad (FrP)

Jenis av Rana (Mfl.)

Karen J. Klint (S)

Ketil Kjenseth (V)

Lennart Axelsson (S)

Mika Raatikainen (saf)

Nina Sandberg (A)

Ólafur Ísleifsson (Flf)

Paula Bieler (SD)

Rikard Larsson (S)

Steinnun Þóra Árnadóttir (VG)

Ulf Leirstein (FrP)